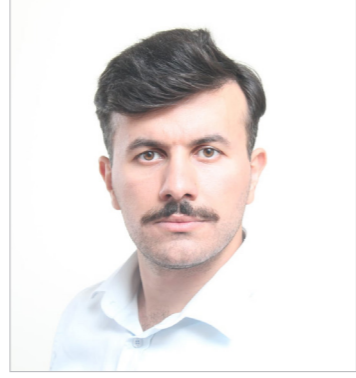

**YAZAR
DEĞERLENDİRMELERİ**

Bursa
İlk 250
Büyük Firma
Araştırması
2020

Nurullah Nuri YAVUZ
Bursa Ekonomi Gazetecileri Derneği
(BEGD) Başkanı

Bursa Metamorfozda mı, Koza Boğmasında mı?

Biyolojik bir terim olan 'metamorfoz'un en bilindik anlamsal karşılığı, ipekböceğinin kelebeğe dönüşmesidir. Bu başkalaşım, insan ömrü açısından kısa süreli görünse de büyük bir enerji ve devinimle meydana gelen 'mucizevi' nitelikte bir değişimdir. İlk algıyla, 'ipekböceği yetiştiriciliği' bağlamından bakıldığında Bursa'da dünden bugüne sayısız metamorfoza tanıklık edenler olduğu gibi üründen zarar edeceğini düşünerek 'koza boğması' denilen yöntemle kelebeğin doğumuna fırsat tanımayanlarda oldu.

İmgesel olarak ise kent ekonomi tarihi de metamorfozlar ve koza boğmalarıyla doludur. Şehirdeki sektörel varlığın, zaman içerisinde ne denli değiştiği/dönüştüğü/başkalaştığı tarihsel bir gerçeklik olarak ortadadır. Aynı şekilde bazı sektörlerin de koza boğmasına uğradığı görülmektedir.

Kentin geleceği açısından geçmişten günümüze yaşanan süreçlere ışık tutacak bilgi belleğini oluşturmak, yayınlamak ve korumak, önemli bir misyondur. Ki Bursa Ticaret ve Sanayi Odası'nın, yaklaşık çeyrek asırdır sürdürdüğü 'İlk 250 Büyük Firma Araştırması', hem veri çeşitliliği hem de bulgularıyla şehrin ekonomisindeki dinamizme ilişkin saptamalar yapma fırsatı tanıyan önemli bir saha çalışmasıdır. İşte 2020 yılını yansıtan bu çalışmada paylaşılan istatistikler de başlıkta yönelttiğimiz 'Bursa metamorfozda mı, koza boğmasında mı?' sorusuna yanıt vermektedir.

Dünya ekonomilerini boğan Yeni Tip Koronavirüs (Kovid-19) salgının ortaya çıktığı ve etkili olduğu 2020'de Bursa'nın performansına 'İlk 250' perspektifinden bakılınca yüksek kur, enflasyon ve faiz baskısıyla da mücadele eden ülke ekonomisi içinde kentimizin ayrı bir yere sahip olduğunu söylemek mümkündür.

Salgının yıkıcılığı ve zorlu piyasa koşullarına karşı Bursa'nın gösterdiği direnç, hem potansiyelini hem de yeni şartlara ayak uydurabilme becerisini yansıtmaktadır. Şüphesiz Kovid-19'un etrafını bir koza gibi sardığı sektörlerin yaşadığı metazori değişim, ülkemiz ve Bursa için yeni fırsatlar sunmaktadır. Özellikle dijitalleşme sürecinin hız kazandığı bu dönemde Bursa'nın ritme ayak uydurması, kritik öneme sahiptir. Araştırmadaki kârlılık tablosu, enflasyon ve kur etkisiyle değerlendirildiğinde kentimiz adına kuşkusuz önemli bir başarıya işaret etmektedir. Ancak bu başarının daha güçlü ve sürdürülebilir kılınması adına çok çalışmanın yanında kendimizi yenileme zorunluluğu içinde olduğumuz da üzerine düşünülmesi gereken bir hakikattir. Bu noktada 'İlk 250' içinde bilişim sektörünün eksikliği hissedilmektedir. Ayrıca ipleri teknoloji ve katma değerli üretim için salgın atmosferini bir metamorfoza dönüştürmek elimizdedir.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Cumhuriyetin 100'üncü yılı için işaret ettiği ihracat hedefinden bugün için uzakta olsak da 2013'ten bu yana ülkemiz içinde ve etrafında yaşananlar düşünüldüğünde bu yıl 200

milyar dolar seviyesine erişen ihracatta Bursa'nın rolü, yadsınamayacak derecede nettir. Öyle ki BİTİSO Yönetim Kurulu Başkanı İbrahim Burcuoğlu'nun 'Bursa Büyürse Türkiye Büyür' mottosu da kentin ülke ekonomisindeki yeri ve rolü açısından kritik denklemin yansımasıdır.

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) verilerine göre Bursa, 2020'de salgının ortaya çıktığı mart ayı sonrası yalnızca nisan ve mayıs aylarında ihracatta kayıp yaşamış haziran ile birlikte yeniden aylık 1 milyar dolar seviyesinin üstünü görmüştür. Bursa, 2020 yılını kesinleşmeyen rakamlara göre 13 milyar dolarlık performansla tamamlamıştır. 2019'a kıyasla Bursa'nın toplam ihracattaki kaybı yüzde 14 olarak gerçekleşmiştir. BİTİSO'nun 'İlk 250' araştırmasında yer alan devlerin de 2020 yılı toplam ihracatında 2019'a göre yüzde 14'lük bir kayıp göze çarpmaktadır. Bu paralellüğün dışında Bursa'nın 2020'de 13 milyar dolar seviyesindeki toplam ihracatının yaklaşık 10 milyar dolarlık bölümünün söz konusu İlk 250 büyük firma tarafından gerçekleştirilmiş olması da dikkat çekmektedir. Bu meyanda BİTİSO'nun Bursa'nın ihracatçı kent kimliğini güçlendirmek adına geliştirdiği bir takım proje ve çalışmalar, vizyoner niteliktedir. Yeni ihracatçı firma çıkarma çabasının zamanla oluşacak ekosistemle kent adına önemli kazanımlar sağlayacağına şüphe yoktur.

İlk 250'de kâr eden firma sayısının 224 ile son 5 yılın en yüksek seviyesinde olması, kârlılığın da 2019'a kıyasla artmasına rağmen toplam istihdamdaki

yüzde 1,8'lik gerileme düşündürücüdür. Her ne kadar yüksek kur etkisiyle kârlılık 2019'a göre dolar bazında düşük gerçekleşse de istihdamı korumak ve artırmak Bursa'nın büyüme misyonunun bir parçasıdır. İşsizliğin en düşük olduğu büyükşehirler arasında yer alan Bursa'da beşeri sermayenin güçlenmesi de başarı kriterleri arasında yer almaktadır. Genel bir değerlendirmeyle 2020 yılından en ufak yarayla çıkış hem iş dünyasının hem de iş gücünün karşılıklı fedakârlığı ile gerçekleşmiştir.

İlk 250 firmanın sektörel dağılımı incelendiğinde 2019'da 2 firmayla sıralamada yer bulan turizm sektörünün 2020'de temsil edilememesinin Kovid-19 kaynaklı olduğu herkesin malumudur. 2020, turizm için tam anlamıyla kayıp yıl olarak geride kalmış ve sektör tam anlamıyla koza boğumuna uğramıştır. Aşı ve mevsimsel etkilerle salgının hız kesmesiyle normalleşme kalıcı hale geldiğinde turizmin, değişen alışkanlıklarla birlikte yeni bir döneme evrileceği öngörülmektedir.

Dünya tarihi açısından kırılma noktalarından biri haline gelen Kovid-19 yılında Bursa'nın tüm olumsuz şartlara rağmen çarkları döndürebilmesi, umut vericidir. İyimser bir yaklaşımla da kent ekonomimizin Kovid-19'da boğulmadığı kanaatinde görüş birliği sağlanabilmektedir. 'İlk 250'deki veri ve bulgular, Bursa için yeni bir metamorfoz dönemi çağrışımı yapmaktadır. Dilerim kentimiz ekonomisi, budönüşüm çağına başarıyla uyum sağlar ve Bursa kelebeği tüm renkleriyle dünyadaki yayılımını sürdürür.